

## **CIVILINIO TURTO KONFISKAVIMO ĮSTATYMO NR. XIII-2825**

### **4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

#### **AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

##### **1. Projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai**

Lietuvos Respublikos Seimui 2020 m. kovo 31 d. priėmus Lietuvos Respublikos civilinio turto konfiskavimo įstatymą, įgaliojimai atlikti turto tyrimą buvo suteikti Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos policijai, tačiau nuo Lietuvos Respublikos civilinio turto konfiskavimo įstatymo įsigaliojimo dienos (2020-07-01 d.) civilinis turto konfiskavimas nei karto nebuvo pritaikytas praktikoje. Atsižvelgiant į tai, parengtas Lietuvos Respublikos civilinio turto konfiskavimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas), kurio tikslas išplėsti subjektų, galinčių taikyti civilinio turto konfiskavimo institutą, tokiu būdu paskatinti teisėsaugos institucijas aktyviau ir efektyviau naudoti minėtą institutą.

Moksliniai tyrimai bei užsienio valstybių patirtis parodė, jog siekiant kovoti su organizuotu bei intelektualiuoju nusikalstamumu, vienas iš efektyviausių ilgalaikę perspektyvą turinčių užkardymo būdų – pakirsti ekonominį nusikaltimus darančių asmenų potencialą, įdiegti visuomenėje principinę „nusikaltimai neapsimoka“ nuostatą. Civilinis turto konfiskavimas ypatingas tuo, kad jį taikant nereikia įrodyti asmens kaltės padarius nusikalstamą veiką. Ši priemonė nėra kriminalinės bausmės rūšis, o jos taikymas turi ir civilinio, ir baudžiamojo proceso požymių. Vienas esminių civilinio turto konfiskavimo instituto privalumų, kad jis nepriklauso nuo baudžiamojo proceso eigos.

Akivaizdu, kad šiuo metu institucijos, kurioms suteiktas įgaliojimas naudotis civilinio turto konfiskavimo institutu, kovojant su sunkiomis nusikalstamomis veikomis, tokiomis kaip korupcija, pinigų plovimas ir nusikaltimai, susiję su narkotikais, nesinaudoja juo ir visiškai neįgyvendina įstatymų leidėjo siekio sukurti nepakančią aplinką tokius nusikaltimų darantiems asmenims.

Be to, Lietuvos Respublikos Civilinio turto konfiskavimo įstatymo 2 straipsnyje „Civilinio turto konfiskavimo sąlygos ir pagrindai“ numatytos sąlygos, kurioms esant turtas gali būti konfiskuojamas. Minėto straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso atitinkami straipsniai už nusikaltimus, kuriais buvo įtariami, kaltinami ar nuteisti asmenys ir tai yra sąlygos, sudarančios prielaidą preziumuoti, kad turtas nėra gautas teisėtu būdu, kai jį asmuo nuosavybės teise turi ir jo negali teisėtomis pajamomis pagrįsti. Ikiteisminius tyrimus dėl Lietuvos Respublikos civilinio turto konfiskavimo įstatymo 2 straipsnyje nurodytų nusikaltimų prokurorai gali pavesti tirti ikiteisminio tyrimo įstaigoms, atsižvelgiant į institucijų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytas funkcijas, t.y.

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos policijai, Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnybai ir Lietuvos Respublikos muitinei, todėl tikslinga ir šioms institucijoms suteikti galimybę taikyti civilinio turto konfiskavimo institutą ir be institucijų jau turinčių įgaliojimus atlikti turto tyrimą.

## **2. Projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai**

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos Seimo narys Vytautas Bakas.

## **3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami projektuose aptarti teisiniai santykiai**

Lietuvos Respublikos civilinio turto konfiskavimo įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad turto tyrimą atlieka Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos policija. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dalyvauja atliekant turto tyrimą.

## **4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama**

Lietuvos Respublikos civilinio turto konfiskavimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte siūloma išplėsti subjektų, galinčių taikyti civilinio turto konfiskavimo institutą ir be institucijų jau turinčių įgaliojimus atlikti turto tyrimą, t.y. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos policijos, papildyti šiomis institucijomis: Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Lietuvos Respublikos muitine. Praplėtus teisėsaugos institucijų, galinčių taikyti civilinio turto konfiskavimo institutą ratą, jį galės taikyti daugiau teisėsaugos institucijų, o tai paskatins jas aktyviau ir efektyviau naudoti minėtą institutą.

## **5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta**

Priėmus teikiamus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

## **6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai**

Įstatymo projekto priėmimas turės teigiamą įtaką kriminogeninei situacijai ir korupcijos prevencijai.

#### **7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai**

Teikiamo įstatymo projekto priėmimas ir įgyvendinimas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

#### **8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**

Priėmus teikiamą įstatymų projektą, kitų įstatymų keisti ar priimti naujų įstatymų nereikės.

#### **9. Ar projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**

Įstatymo projektas parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

#### **10. Ar projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus**

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams.

#### **11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.**

Priėmus įstatymo projektą, įgyvendinamųjų teisės aktų keisti nereikės.

#### **12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti**

Vertintina, kad Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų asignavimų nepareikalaus.

**13. Projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados**

Negauta.

**14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis**

Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai yra „civilinis turto konfiskavimas“.

**15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai**

Nėra.

---